

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens åtgärder och aktiviteter för 2024 inom Miljö- och klimatprogram 2021–2030

Inom ramen för nämndens ordinarie verksamhet utförs åtgärder inom miljö- och klimatprogrammet, i synnerhet genom miljöbalkstillsynen, i planarbetet och i bygglovsprövningen. Av denna bilaga framgår förslag på åtgärder för miljö- och stadsbyggnadsnämnden under 2024 för att bidra till att uppnå miljö- och klimatprogrammets mål och uppdrag.

Miljö- och klimatprogrammet har ett övergripande mål: *Danderyd ska ha en god och hälsosam miljö samt arbeta för en långsiktigt hållbar utveckling*. Programmets genomförandetid är till och med 2030 vilket för med sig att val av åtgärder, insatser, inriktning sker successivt över tid och att åtgärder kopplade till alla sex fokusområden inte väljs för nämnden årligen. Uppföljning och analys av genomförda aktiviteter utgör ett kriterium för kommande val av aktiviteter.

Åtgärder läggs in i respektive nämnds verksamhetsplaner för 2024 och följs upp i ett eget ärende till kommunstyrelsen. Övergripande aggregerad uppföljning av nämndernas valda åtgärder görs för kommunstyrelsen i samband med redovisning av miljö- och klimatprogrammets 17 gröna indikatorer.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

Fokusområdena

1. Begränsad klimatpåverkan

Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att begränsa utsläppen av växthusgaser och luftföroreningar.

MÅL	UPPDRAG	Nämndens åtgärd	Hur mäter vi åtgärden
1.1. Kommunen ska arbeta för att de som bor och verkar i Danderyd minskar växthusgasutsläppen	1.1.1. Kommunens utsläpp av växthusgaser minskar med 63 procent till år 2030 per invånare med 1990 som basår. (Sveriges klimatmål, icke-handlande sektorn)	I bygglovsprövning fråga efter dagvatten hantering	Utförd ja/nej
		Vid upphandling ska miljökrav och energieffektivitetskrav ställas där så är möjligt.	Utförd ja/nej
1.2 Danderyds kommun som organisation är fossilbränsleoberoende år 2025	1.2.2 Tjänstebilar ska vara fossilbränsleoberoende	Endast fossilbränsleoberoende bilar köps eller leasas.	Bilpoolsbilar och cyklar ska användas vid tillsynsbesök och kontroller. Utreda under 2024 om det går att köpa in en elbil till kart- och mätavdelningen.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

2. Frisk luft

Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas. Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att begränsa luftföroreningar.

MÅL	UPPDRAG	Nämndens åtgärd	Hur mäter vi åtgärden
2.1 Luftkvaliteten i Danderyds kommun ska förbättras	2.1.1 Luftkvaliteten längs E18 ska förbättras	Mätning av luftkvalitet genomförs av kommunen. Mätningar pågår sedan maj 2022 vid Danderyds gymnasium (permanent mätstation) och vid Mörbyskolan tom våren 2023 (mobil mätstation).	Genomgång av månadsrapporter från luftkvalitetsmätningarna. Mätresultat presenteras löpande på kommunens externa hemsida. Webbsidan om luftkvaliteten ska uppdateras 2024.
		Arbeta enligt tillsynsriktning, där luftmiljö behandlas, gentemot Trafikverket. Genom tillsynen verka för att Trafikverket redovisar resultat över E18 luftmiljöpåverkan och vid behov tillse att verket vidtar åtgärder.	Redogörelse (2 ggr per år) över tillsynsmöten med Trafikverket och utfall vid dessa vad gäller luftkvalitet. Uppföljning sker inom ramen för ordinarie tillsynsuppföljning till nämnd per mars och per augusti.
		Informera om införd begränsning för eldning av trädgårdsavfall i lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön i Danderyds kommun	Information i Danderyds aktuellt vid två tillfällen inför eldningsveckorna.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

3. Friskt vatten

Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska främjas. Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att begränsa utsläppen av näringsämnen och föroreningar till sjöar, vattendrag och hav.

MÅL	UPPDRAG	Nämndens åtgärd	Hur mäter vi åtgärden
3.1 Belastningen av näringsämnen och föroreningar till vattendrag, sjöar och kustvatten ska minska	3.1.1 Minska mängden förorenat vatten till dag- och spillvattennätet	Att genom tillsynen (t.ex. i fråga om tillsyn av dag- och spillvattennätet och E18) tillse att mängden förorenat vatten till dag- och spillvattennätet minskas.	Antal tillsynsmöten/inspektioner och utfall av dessa.
3.2 Statusen för sjöar och kustvatten får inte försämrats och kustvattnet ska uppnå god status i enlighet med vattendirektivet	3.2.1. Arbeta efter Hav- och vattenmyndighetens åtgärdsprogram för att uppnå god ekologisk status	Riktad insats inom tillsyn av båtclubbar och kontroll av båtbottnfärg specifikt. Pågående tillsyn sedan ett par år tillbaka.	Resultat av genomförda provtagningar och saneringar i förekommande fall inom ramen för löpande tillsyn av båtclubbar.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

MÅL	UPPDRAG	Nämndens åtgärd	Hur mäter vi åtgärden
	3.2.2 Användning och föroreningar från hälso- och miljöfarliga kemiska produkter ska minska	Informationsinsatser gentemot båtägare om giftiga båtbottnfärger.	Informationsinsats på webb och Danderyds aktuellt mm. Information till båtklubbar om kopparbaserade biocidfärger.
	3.2.3 Vattenkvaliteten vid kommunens sjöar och strandbad ska förbättras	Genom tillsynen tillse att badvattenprover tas löpande under badsäsongen	Genom årlig hälsoskyddstillsyn
3.3. Hållbar dagvattenhantering ska genomföras	3.3.1. Kommunen ska i plan- och bygglovsprocessen förorda hållbar dagvattenhantering	Dialog tidigt i plan- och exploateringsprocessen. Tillse adekvat dagvattenhantering i planprojekt. Information i bygglovsdialog om hållbar dagvattenhantering, höjdsättning, vatten till grönyta och skyfall.	Erforderlig dagvatten hantering fastställs i alla planprojekt. Införda rutiner om information i samband med rådgivning, bygglovsprövning och tekniskt samråd

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

MÅL	UPPDRAG	Nämndens åtgärd	Hur mäter vi åtgärden
	3.3.2. Dagvattenhantering i form av uppströms-åtgärder ska genomföras	Tillsyn av dagvattenhantering så att vattenstatus inte försämras, exempelvis gällande E18, båtklubbar, golfklubbar.	Genom tillsyn av golfklubbar, E18 och uppföljande båtklubbstillsyn. Sammanställning av tillsyn där dagvatten hantering kontrollerats.

4. Biologisk mångfald

Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att gynna och förstärka den biologiska mångfalden. Danderyds kommun ska verka för att vid samhällsbyggande och förvaltning bygga in biologisk mångfald för att främja ett rikt växt och djurliv.

MÅL	UPPDRAG	Nämndens åtgärd	Hur mäter vi åtgärden
4.2 Biologisk mångfald ska främjas	4.2.2 Habitat av värde för den biologiska mångfalden ska värnas i planprojekt.	Värna värdefulla habitat i planprojekt	Biologisk mångfald beaktad i planer
	4.2.3 Den biologiska mångfalden ska värnas i de kommunala naturreservaten	Beaktas inom ramen för reservatstillsynen	Genom tillsyn

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

5. God bebyggd miljö

Danderyds kommuns bebyggda miljö ska vara god och hälsosam. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Danderyds kommun ska planera och bygga miljöanpassat samt verka för en giftfri miljö och minskat buller.

MÅL	UPPDRAG	Nämndens åtgärd	Hur mäter vi åtgärden
5.1. Påverkan från trafikbuller ska minska	5.1.1. Andelen boende som är bullerstörda av väg- och spårtrafik ska minska	Genom tillsyn av Roslagsbanan verka för att Trafikförvaltningen/Region Stockholm tillser att bullerriktvärden inte överskrids.	Utförd tillsyn. Sammanställning av bullerklagomål som härrör från Roslagsbanan.
		Genom tillsyn av E18, enligt tillsynsinriktning, verka för att Trafikverket övervakar att bullerriktvärden inte överskrids.	Utförd tillsyn. Uppföljning per mars och per augusti sker i nämnd. Sammanställning av bullerklagomål som härrör från E18.
5.5 Kommunen ska verka för en modern trädgårdsstad och en hållbar stadsmiljö	5.5.5. Grönytefaktor ska beaktas i plan och exploatering	Mosp tar fram en grönytefaktor som kommunen använder vid plan- och exploatering. MSBK bidrar i arbetet.	Framtagen grönytefaktor

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

6. Giffri miljö

Miljön i Danderyds kommun ska vara fri från ämnen som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Danderyds kommun ska arbeta aktivt med utfasning av farliga ämnen och kemikalier och underlätta för de som bor och verkar i kommunen att få en giffri miljö.

MÅL	UPPDRAG	Nämndens åtgärd	Hur mäter vi åtgärden
6.1. Farliga ämnen ska fasas ut och de som bor och verkar i kommunen ska vägledas till att minska sin kemikalieanvändning	6.1.3. Årligen ska informationsinsatser genomföras gentemot företagare och Danderydsbor	Informationsinsatser inom området giffri miljö ska genomföras. Exempelvis tema kring giffri miljö kan omfatta mikroplaster och konstgräs, information kring båtbottnfärger, kosmetiskt avfall, mediciner, kemikalier i vardagen.	Antal genomförda informationsinsatser. Biltvätt på gatan är ett fokusområde 2024. Under tillsyn av förskolor 2024 ska giffri förskola beaktas.
6.2. Utsläppen av miljö- och hälsofarliga ämnen från fastigheter och anläggningar ska minska	6.2.1 Kommunens fastigheter och anläggningar ska ha en handlingsplan för en giffri miljö	Kravställning vid tillsyn att allt dagvatten från parkeringsplatser med fler än 100 platser skall ha fungerande oljeavskiljare.	Alla större markparkeringsplatser (fler än 100 platser) har oljeavskiljning. Alla anläggningar har inskickat bevis på adekvat skötsel. Genomförd tillsyn. Tillsynsprojekt miljö kvalitetsnormer parkeringsplatser ska fortskrida.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

MÅL	UPPDRAG	Nämndens åtgärd	Hur mäter vi åtgärden
6.3 Mängden avfall och dess farlighet ska minska	6.3.2 Uppkomsten av avfall ska förebyggas och återbruk främjas	Informationsinsatser mot båtklubbar och fastighetsägare med båt på tomten	Genomförda informationsinsatser.
6.4. Användningen av hälso- och miljöfarliga kemiska produkter ska minska	6.4.1. Hälso- och miljöfarliga produkter och ämnen byts ut mot miljövänligare alternativ	Informationsinsats gällande båtbottnfärg. Information och gemensamt arbete med båtklubbarna gällande båtbottentvättar.	Hanteras inom båtklubbstillsynen.
6.6. Antalet förorenade områden i kommunen ska minska	6.6.1. Utredningar och åtgärder enligt Strategi för förorenade områden	Ansvarsutredningar och undersökningar av prioriterade objekt ska genomföras och därefter ska åtgärder påbörjas.	Sammanställning av pågående arbete inom ramen för Strategi för förorenade områden.
	6.6.2. Förorenade områden som ligger i närhet till förskolor och skolor samt områden med risk för skred och ras ska vara utredda och åtgärdade till 2030.	Genom tillsyn ska ansvarsutredningar och undersökningar av prioriterade riskklassade objekt (riskklass 1 och 2) göras och vid behov ska åtgärder genomföras. Övriga objekt undersöks och åtgärdas genom tillsyn vid exploatering och byggande.	Andel av aktuella riskområden som har hanterats.